Europa-Parlamentet
2024-2029

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

2025/2240(INI)

20.11.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om Europa-Parlamentets henstilling til Rådet om EU's prioriteter for den 70. samling i FN's Kommission for Kvinders Status
(2025/2240(INI))

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

Ordfører: Lina Gálvez

INDHOLD

Side

UDKAST TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING 3

BEGRUNDELSE 7

UDKAST TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING

til Rådet om EU's prioriteter for den 70. samling i FN's Kommission for Kvinders Status (2025/2240(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til den 70. samling i FN's Kommission for Kvinders Status, som finder sted i marts 2026, dens prioriterede tema med titlen "Sikring og styrkelse af adgangen til domstolsprøvelse for alle kvinder og piger, herunder ved at fremme inklusive og retfærdige retssystemer, afskaffe diskriminerende love, politikker og praksisser og tackle strukturelle hindringer" og dens tema til evaluering med titlen "Kvinders fulde og effektive deltagelse og beslutningstagen i det offentlige liv samt afskaffelse af vold med henblik på at opnå ligestilling mellem kønnene og styrkelse af alle kvinders og pigers indflydelse og status",

– der henviser til FN's konvention af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder,

– der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, nemlig princippet om, at ingen må lades i stikken, og navnlig verdensmål 5 for bæredygtig udvikling, der har til formål at opnå ligestilling mellem kønnene og sikre, at kvinder har lige rettigheder til økonomiske ressourcer, samt adgang til ejerskab af og kontrol over jord og andre former for ejendom, finansielle tjenesteydelser, arv og naturressourcer, og verdensmål 10 for bæredygtig udvikling, som har til formål at afskaffe diskriminerende love, politikker og praksisser og fremme passende lovgivning, politikker og tiltag,

– der henviser til artikel 20, 21, 23 og 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til den fælles meddelelse af 25. november 2020 fra Kommissionen og Rådet med titlen "EU's kønshandlingsplan III – en ambitiøs dagsorden for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil" (JOIN(2020)0017), som skitserer EU's handlingsplan for ligestilling mellem kønnene for perioden 2021-2025,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 7. marts 2025 med titlen En køreplan for kvinders rettigheder (COM(2020)0097),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen "Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025" (COM(2020)0152),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte

og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA[1],

– der henviser til Kommissionens program for retlige anliggender 2021-2027, som yder finansiering til støtte for civilretligt og strafferetlige samarbejde såsom læringsforløb for dommere og andre jurister inden for retsvæsenet og for reel adgang til domstolsprøvelse for borgere og virksomheder,

– der henviser til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen),

– der henviser til artikel 81, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til forretningsordenens artikel 121,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at ligestilling mellem kvinder og mænd er et grundlæggende princip i EU; der henviser til, at integration af kønsaspektet og en intersektionel tilgang bør gennemføres og integreres i alle EU-politikker; der henviser til, at interne og eksterne politikker bør forblive konsekvente og sammenhængende for at sikre en effektiv og troværdig fremme af menneskerettigheder, demokrati og ligestilling mellem kønnene i hele verden;

B. der henviser til, at kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene ikke blot er grundlæggende menneskerettigheder, men forudsætninger for at fremme menneskelig udvikling og mindske fattigdom og et nødvendigt fundament for en fredelig, fremgangsrig og bæredygtig verden;

C. der henviser til, at adgang til domstolsprøvelse er bredt anerkendt som en grundlæggende menneskerettighed i henhold til folkeretten, et centralt begreb på det bredere retlige område og en hjørnesten for retsstatsprincippet og demokratiet; der henviser til, at adgang til domstolsprøvelse er anerkendt som en grundlæggende rettighed i henhold til artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder;

D. der henviser til, at kvinders adgang til domstolsprøvelse fortsat er et komplekst og kritisk spørgsmål i alle regioner i verden;

E. der henviser til, at kvinder på verdensplan fortsat er betydeligt underrepræsenterede på de højeste niveauer i de retlige myndigheder og anklagemyndigheden, navnlig i ledende stillinger såsom retsformand, retspræsident og rigsadvokat;

F. der henviser til, at FN aktivt fremmer større inddragelse af kvinder i retsvæsenet gennem målrettede initiativer og kampagner; der henviser til, at en større repræsentation af kvinder i domstolsinstitutionerne har været forbundet med fremme af mere offercentrerede fremgangsmåder inden for retsplejen;

[1] EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

G. der henviser til, at vold mod kvinder og vold i hjemmet er krænkelser af de grundlæggende rettigheder; der henviser til, at retssystemerne skal være lydhøre over for de særlige behov hos ofre for kønsbaseret vold ved at sikre passende beskyttelse og retsmidler; der henviser til, at mange kvinder stadig står over for betydelige hindringer i at kunne anmelde overgreb og opnå juridisk bistand;

H. der henviser til, at retlige stereotyper og fremherskende kønsnormer kan hindre retfærdighed for kvinder, der er ofre for og har overlevet vold;

1. henstiller til Rådet:

a) på ny at bekræfte sin fulde og faste tilslutning til, at der skal opnås ligestilling mellem kønnene og sikres, at kvinders rettigheder gennemføres fuldt ud i alle aspekter af EU's optræden udadtil gennem en tilstrækkeligt finansieret, kønstransformativ, inklusiv og intersektionel tilgang

b) at sikre, at Parlamentet og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling inddrages fuldt ud i beslutningsprocessen vedrørende EU's holdning på den 70. samling i FN's Kommission for Kvinders Status; at sikre, at Parlamentet har tilstrækkelige oplysninger og adgang til EU's holdningsdokument forud for forhandlingerne; yderligere at forbedre det interinstitutionelle samarbejde, herunder under forhandlingerne, således at Parlamentets prioriteter indarbejdes korrekt

c) at give tilsagn om sin fulde støtte til arbejdet i UN Women, som er en central aktør i FN-systemet med hensyn til at fremme rettighederne for kvinder i al deres mangfoldighed og samle alle relevante interessenter med henblik på at skabe politisk forandring og koordinere tiltag; at opfordre alle FN's medlemsstater til sammen med EU at sikre tilstrækkelig finansiering af UN Women

d) at sikre, at europæiske og internationale instrumenter er komplementære og ambitiøse med solide og materielle bestemmelser for at styrke kvinders stilling og garantere adgang til domstolsprøvelse, og tage hensyn til, at retten til retshjælp er afgørende i den henseende; at sikre, at EU udviser et stærkt lederskab og indtager en fælles holdning til inklusive og upartiske retssystemer, der er tilgængelige for alle, navnlig dårligt stillede og sårbare grupper af kvinder, som ofte står over for hindringer for adgang til domstolsprøvelse på grund af institutionelle kapacitetsmangler, sociokulturelle årsager og forskelsbehandling; at afsøge muligheden for at indføre særlige domstole for kønsbaseret vold; at slå til lyd for omfattende retlige rammer, der beskytter kvinders rettigheder og sikrer kvinders fulde og lige deltagelse i henhold til både national ret og folkeretten

e) at integrere kønsaspektet og anvende kønsbudgettering inden for alle EU's politikområder, herunder udenrigspolitiske skridt; at understrege nødvendigheden af, at staterne afsætter tilstrækkelige midler til kønsorienteret retshjælp og støttetjenester, navnlig til personer, der har overlevet kønsbaseret vold, og tilstrækkelig adgang til erstatning, da eksisterende hindringer i uforholdsmæssig grad påvirker kvinders adgang til domstolsprøvelse

f) at fremskynde gennemførelsen af internationale forpligtelser til yderligere at forebygge og reagere på alle former for vold mod kvinder og piger i både det offentlige

rum og i privatsfæren, herunder kvindelig kønslemlæstelse, tvangsægteskab, deling af intimt eller manipuleret materiale uden samtykke, cyberstalking, cyberchikane, cyberflashing og tilskyndelse på internettet til vold eller had

g) at træffe foranstaltninger til fuldt ud at gennemføre eksisterende forpligtelser vedrørende ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status samt sikre beskyttelse af kvinders lige menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder uden forskelsbehandling for at fremme deres deltagelse i det offentlige liv

h) at understrege, at kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene er grundlæggende menneskerettigheder, der er afgørende for retsstatsprincippet, modstandsdygtige og inklusive demokratier og EU's kerneværdier; at fremhæve det beskæmmende ved, at millioner af kvinder og piger, navnlig i forbindelse med væbnede konflikter og fordrivelse, fortsat udsættes for forskelsbehandling, vold og knægtelse af deres værdighed og handleevne; at gentage, at voldtægt fortsat er en af de mest udbredte krænkelser af menneskerettighederne på verdensplan; at understrege betydningen af samtykkebaseret voldtægtslovgivning i EU

i) at fremme kvinders repræsentation i retsvæsenet og dets styrende organer med henblik på at nedbryde de strukturelle barrierer, som det patriarkalske og androcentriske retsvæsen opretholder;

2. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt, til orientering, til EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder.

BEGRUNDELSE

Ligestilling mellem kvinder og mænd er et grundlæggende princip i Den Europæiske Union. Integration af kønsaspektet og en intersektionel tilgang skal gennemføres og integreres i alle EU-politikker for at sikre sammenhæng mellem interne og eksterne foranstaltninger med henblik på at fremme menneskerettigheder, demokrati og ligestilling mellem kønnene i hele verden. Kvinders menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene er ikke blot grundlæggende rettigheder, men også forudsætninger for udvikling, reduktion af fattigdom og opbygning af en fredelig, fremgangsrig og bæredygtig verden.

Adgang til domstolsprøvelse, som er nedfældet i folkeretten og i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, er afgørende for retsstatsprincippet og demokratiet. Ikke desto mindre er kvinders adgang til domstolsprøvelse fortsat et komplekst og kritisk spørgsmål i alle regioner. Kvinder er fortsat betydeligt underrepræsenteret på de højeste niveauer i de retlige myndigheder og anklagemyndigheden, navnlig i ledende stillinger såsom retsformand, retspræsident og rigsadvokat. Samtidig hindrer retlige stereotyper og fremherskende kønsnormer retfærdighed for kvinder, der er ofre for og har overlevet vold.

FN har fremmet større inddragelse af kvinder i retsvæsenet, og der er dokumentation for, at øget kvindelig repræsentation i domstolsinstitutionerne fremmer mere offercentrerede fremgangsmåder inden for retsplejen. Dette er særlig relevant i forbindelse med bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, som er krænkelser af de grundlæggende rettigheder. Retssystemerne skal reagere på ofrenes behov ved at sikre passende beskyttelse og retsmidler, men mange kvinder står stadig over for betydelige hindringer med hensyn til at anmelde overgreb og opnå juridisk bistand. Mange kvinder og piger, navnlig dem, der udsættes for mange forskellige og intersektionelle former for forskelsbehandling, oplever, at retssystemet ikke er forstående over for forholdene for sårbare grupper.

Denne henstilling opfordrer Rådet til på ny at bekræfte EU's engagement i ligestilling mellem kønnene og til at sikre, at kvinders rettigheder gennemføres fuldt ud i alle aspekter af EU's optræden udadtil gennem en inklusiv, intersektionel og tilstrækkeligt finansieret tilgang. Den understreger endvidere, at der er behov for fuld inddragelse af Parlamentet og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling i fastlæggelsen af EU's holdning på den 70. samling i FN's Kommission for Kvinders Status.

Henstillingen giver endvidere tilsagn om stærk støtte til UN Women som den centrale aktør i FN-systemet for fremme af kvinders rettigheder og opfordrer alle FN's medlemsstater til sammen med EU at yde tilstrækkelig finansiering. Den understreger betydningen af ambitiøse og supplerende europæiske og internationale instrumenter med solide bestemmelser for at sikre kvinders indflydelse og status og adgang til domstolsprøvelse, herunder adgang til retshjælp og hensyntagen til specialiserede domstole i forbindelse med kønsbaseret vold. Beskyttelse af kvinders rettigheder gennem effektive retssystemer skaber en vej til mere retfærdige samfund i overensstemmelse med den effektive gennemførelse af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling (verdensmål nr. 16).

Endelig fremhæver henstillingen behovet for integration af kønsaspektet og kønsbudgettering på tværs af alle EU's politikområder for fremskyndelse af internationale forpligtelser til at

forebygge alle former for vold mod kvinder og piger og for fremme af kvinders lige repræsentation i retsvæsenet. Kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene er afgørende for retsstatsprincippet, modstandsdygtige demokratier og EU's kerneværdier, og Unionen skal udvise lederskab med hensyn til at sikre, at disse rettigheder garanteres i praksis. Adgang til domstolsprøvelse for alle er afgørende for retfærdige og inklusive samfund og en forudsætning for reel ligestilling mellem kønnene og menneskerettigheder.